

Informační kniha

SENEGAL

Srdečně Vás
vítáme v destinaci

SENEGAL

Přejeme Vám příjemné prožití dovolené!

Obsah

Geografie	str. 4
Státní zřízení	str. 5
Historie	str. 6
Klimatické podmínky	str. 8
Flóra	str. 9
Fauna	str. 9
Obyvatelstvo	str. 11
Hospodářství	str. 13
Jazyky	str. 13
Kuchyně	str. 13
Kultura	str. 16
Státní svátky a obvyklá pracovní doba	str. 19
Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty	str. 20
Zdravotní péče	str. 20
Kontakty na úřady	str. 21
Slovníček	str. 21
Zajímavá místa	str. 22

Geografie

Základní informace

Rozloha: 196 712 km²

Počet obyvatel: 17,923 mil.

Nejvyšší bod: bezejmenný vrch v blízkosti Nepen Diakha (581 m n. m.)

Hlavní město: Dakar

Úřední jazyk: francouzština

Další jazyky: wolof, pular, jola, mandinka

Národnostní složení: Wolofové (43,3 %), Pularové (23,8 %), Sererové (14,7 %), Jolové (3,7 %), Mandinka (3 %), Soninko (1,1 %), Evropané a Libanonci (1 %), ostatní (9 %)

Náboženské složení: 96 % islám, 3,8 % křesťanství, 0,2 % domorodá a jiná náboženství

Státní zřízení: republika

Vznik: 4. dubna 1960 (nezávislost na Francii)

Prezident: Macky Sall (od r. 2012)

Měna: CFA frank (XOF)

Časový posun: -1 hod./ -2 hod. v době platnosti zimního/letního času

Telefonní předvolba: +221

Národní TLD: .sn.

Administrativní rozdělení země

Území Senegalu se dělí na čtrnáct regionů: Dakar, Diourbel, Fatick, Kaffrine, Kaolack, Kédougou, Kolda, Louga, Matam, Saint-Louis, Sédhiou, Tambacounda, Thiès, Ziguinchor. Dále se země skládá ze 45 departmentů.

Sousedící státy

Senegal se nachází na severozápadním pobřeží afrického kontinentu v sousedství Guiney, Guiney-Bissau, Mali a Mauretánie. Ze sousedních zemí je třeba ještě zmínit Gambii, jež je geograficky státem ve státě, neboť ji Senegal obklopuje a pouze na západě, tedy na pobřeží, má hranici „volnou“. Za svůj název vděčí Senegal stejnojmenné řece, která pramení v Guiney a ohraničuje území státu ze severní a z východní strany.

Státní zřízení

Senegal je republika s prezidentským systémem, jež v historii jako jedna z mála afrických zemí nikdy nezažila státní převrat. V současnosti zde existuje na sedmdesát politických stran a uskupení. Hlavou státu je prezident, který plní zároveň i funkci předsedy vlády, je volený všeobecným přímým hlasováním na pětileté funkční období. V Senegalu má prezident klíčovou roli, a to jak v záležitostech vnitropolitických, tak v zahraničních vztazích země. Je běžné, že prezident sám dosazuje jednotlivé ministry a určuje jejich pole působnosti, v důsledku toho se v Senegalu i několikrát za rok mohou měnit ministři i samotná ministerstva.

Výkonná moc leží v rukou prezidenta. Moc zákonodárnou sdílí vláda a parlament. Senegalský parlament je od roku 2012 jednokomorový. Parlament schvaluje veškeré předložené zákony. Právo na jejich návrh má prezident, premiér a poslanci. Senegalský parlament je institucí s dlouhou tradicí. Byl založen současně se vznikem nezávislého Senegal. Již předtím však v jeho prostorách sídlila Velká rada Francouzské západní Afriky. Nyní v něm zasedá na 150 poslanců volených všeobecným přímým hlasováním jednou za 5 let.

Nejvyšším orgánem soudní moci v zemi je Nejvyšší soud (Cour suprême du Sénégal).

Historie

Historie nezávislého státu Senegal se začala psát až na počátku 60. let 20. století, kdy bývalá francouzská kolonie získala nezávislost. Z raných dějin je známo poměrně málo informací, avšak jsou významné pro pochopení současného postavení, uspořádání a fungování tohoto státu.

Z archeologických nálezů v oblasti řeky Senegal a dnešního města Dakar je patrné, že v těchto lokalitách žili lidé již 150 tisíc let př. n. l. (období středního paleolitu). Ve 3. a 4. století n. l. vznikla na území západního Súdánu (dnešního Mali, Senegalu a Mauretánie) Ghanská říše, která dosáhla největšího rozkvětu v 7. a 8. století. Byla významným obchodním střediskem zejména díky vývozu zlata a soli. Od 9. století však tato říše pomalu upadala a na jejích základech vznikla říše Tekrurská.

Od 11. století začala do této oblasti pronikat radikální muslimská sekta Almorávidů, kteří zde šířili Islám a dokonali zkázu Ghanské říše. Ve 13. století pak na území dnešního středního Senegalu vzniklo království Djolof, na východě zároveň s tím vznikala říše Mali, jež byla ve své době nejvýznamnějším útvarem v severozápadní Africe. Avšak na počátku 14. století začala upadat a z jejích pozůstatků se následně vytvořila říše Songhaj. Timbuktu, hlavní město říše, se stalo kulturním střediskem celé oblasti. I tato říše však byla poměrně brzy zničena, a to v roce 1591 nájezdy válečníků z Maroka. Království Djolof pak definitivně zaniklo až po sjednocení země vlivem kolonizátorů v 19. století. Jednalo se o silně hierarchickou společnost, kulturního sjednocení kmene Wolofů, který je v současnosti nejpočetnějším senegalským etnikem. Postupem času se však objevily problémy spojené s následovnictvím a snahou o suverenitu ze strany lokálních vůdců, což vyústilo v pomalý rozpad království, který byl dokončen kolonizátory.

První ověřené zprávy o evropských objevitelích Senegalu pocházejí z poloviny 15. století, kdy na neobydlený ostrov Gorée a později na Zelený mys připlula první portugalská flotila. Ostrov Portugalcům sloužil jako základna pro flotily plující do Indie či Brazílie a podnikali odsud výpravy na senegalskou pevninu. Zde začali rychle zakládat obchodní osady a zahájili rovněž obchod s otroky.

V 16. století pak následovaly nizozemské flotily, které Portugalcům nejprve zabraly ostrov Gorée, a později jej oficiálně koupily od kmenového vůdce Zeleného mysu. Právě z nizozemštiny pochází dnešní název ostrova, který vznikl ze spojení Goede Reede (v překladu dobré kotviště). Nizozemci zde vystavěli dvě pevnosti, hřbitov a jednoduchá stavení.

Ovšem zanedlouho byl ostrov obsazen, a to dalšími kolonizátory, tentokrát Brity. Ani těm však ostrov nezůstal, vzápětí se jej totiž zmocnili Francouzi. Mezi Francií a Anglií pak dlouhá léta probíhaly boje o různé části senegalského území, střídavě se proto jejich „vlastnictví“ měnilo.

V roce 1638 byla založena první francouzská osada na ostrůvku v blízkosti ústí řeky Senegal. Na konci 17. století ale došlo k jejímu přesunu na ostrov Saint-Louis, který se stal prvním francouzským městem v Africe. V následujícím století se zde vystřídalo několik obchodních společností – první byla Normandská obchodní společnost, kterou vystřídala francouzská Západoindická společnost – ta měla výsadní postavení nejen v Africe. Zároveň stále probíhaly boje mezi Anglií a Francií, obě země chtěly Senegal získat pro sebe. Spory definitivně ukončila Pařížská smlouva z 30. května 1814, jež přisoudila Senegal Francii.

Senegal se v rámci francouzských kolonií v Africe těšil nejvyšším přísunům investic, zejména do školství, infrastruktury a průmyslu. V roce 1907 se hlavním městem Senegalu stal Dakar, kde vznikla i významná univerzita a moderní přístav, který obsluhoval lodě směřující do celé západní Afriky. Z Dakaru tak vznikla politická, administrativní, vojenská, ekonomická i kulturní metropole. Vlivem událostí v ostatních koloniích, které se postupně osvobozovaly, se i Senegal začal v roce 1956 snažit o nezávislost, což se 20. června 1960 podařilo.

Senegambie vznikla v roce 1982 spojením Senegalu s Gambií do konfederace. V roce 1989 vypukl etnický konflikt s Mauritánií a Senegambie se rozpadla. Roku 1992 byl konflikt ukončen a uzavřen mír.

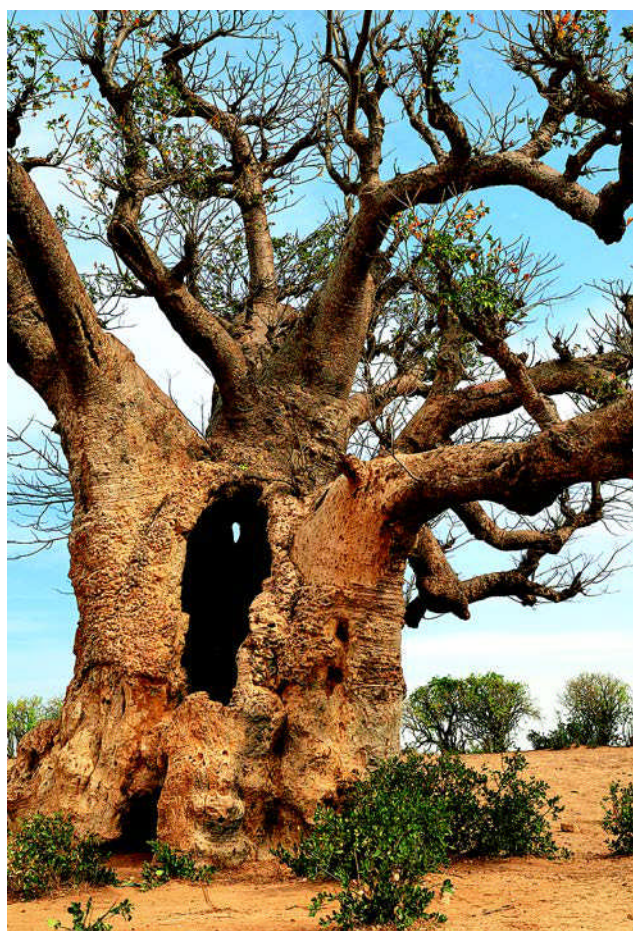
Klimatické podmínky

Senegal leží na nejzápadnějším cípu Afriky, jeho poloha je velmi výhodná z hlediska relativní blízkosti vůči Evropě i Americe. Většinu území, zejména na severu tvoří rovinatá písčité krajina o maximální nadmořské výšce 130 metrů. Pouze na jihovýchodě země u hranic s Guineou-Bissau je krajina členitější. Nejvyšší bod Senegalu se nachází poblíž Nepen Diakha, je to bezejmenný kopec o výšce 581 m n. m.

Senegalem protékají tři velké řeky: Senegal, Gambie a Casamance, přičemž všechny pramení v Guiney. Nejdelší je řeka Senegal, která protéká podél východní a severní hranice země, tedy v oblasti, která je jinak velmi suchá. Řeky Gambie a Casamance pak protékají jižní částí země, kde se nacházejí tropické lesy, které se rozkládají dále za hranicemi.

Klima Senegalu je velmi rozmanité, je dáno mimo jiné jeho polohou mezi Sahelem na severu, který každoročně postupuje o několik kilometrů, a rozsáhlými guinejskými lesy na jihu. Na severu země je tedy klima suché a převažují zde savany s velmi řídkou vegetací, na jihu pak tropické vlhké, je zde mnoho mokřadů a rostou zde vzácné dřeviny jako mahagon a teak, které se tu také těží. Podnebí v Senegal se v průběhu roku dělí na období dešťů a období sucha. Období dešťů je od června do října, přičemž skutečně významné srážky se vyskytují na jihu země a obecně nejvíce prší od července do září. Návštěva země v tomto období je ale možná, deště jsou většinou krátké, a příroda je navíc v této době nejkrásnější. Období sucha je poté od listopadu do května, kdy se teploty pohybují okolo 22–30 °C. Nižší teploty jsou na pobřeží, jelikož je ochlazováno větrem.

S pokračující industrializací a růstem populace začínají v Senegal nabývat na síle environmentální problémy. Týká se to zejména desertifikace, kdy se dříve zavlažovaná a úrodná území mění na pouště či polopouště. Tento jev je v Senegal způsobován jak přirozenými přírodními vlivy (postup Sahelu), ale čím dál více i vlivem člověka.

Flóra

V Senegalu se můžete setkat se třemi hlavními druhy vegetace. Na severu se nacházejí suché pouštní stepi, ve středozeší savany a na jihu země tropické lesy. Podle toho se liší i rostliny, které zde rostou. Pro sever země jsou charakteristické baobaby – symbol Senegalu, akácie a palmy. Na jihu je flora mnohem rozmanitější, jsou zde rozsáhlé tropické lesy, v nichž se setkáte s kokosovými palmami, mangrovníky, citronovníky, teaky, kapoky či mahagony. Podobně rozmanitá je i vegetace v okolí velkých řek, které obklopují porosty mangrovů.

Fauna

Senegal se pyšní velkým množstvím živočišných druhů. Najdete zde samozřejmě „typická“ zvířata jako lvy, antilopy, zebry, žirafy, slony, leopardy, nosorožce a krokodýly, ale také rozličné ptačí druhy (plameňáky, ibisy, pštrosy, pelikány, supy, čápy černé, volavky). Ohrožená zvířata jsou zde poměrně dobře chráněna prostřednictvím přírodních rezervací a národních parků – největším z nich je Národní park Niokolo Koba o rozloze 913 tisíc hektarů, který leží na jihovýchodě země v blízkosti hranic s Gambií, Guineou-Bissau a Mali. Jedná se o největší park v celé západní Africe, který původně vznikl jako lovecká rezervace, postupem času se však proměnil v národní park. V roce 1981 byl zařazen na Seznam světového dědictví UNESCO, od roku 2007 patří na seznam ohroženého světového dědictví a je rovněž mezinárodní biosférickou rezervací.

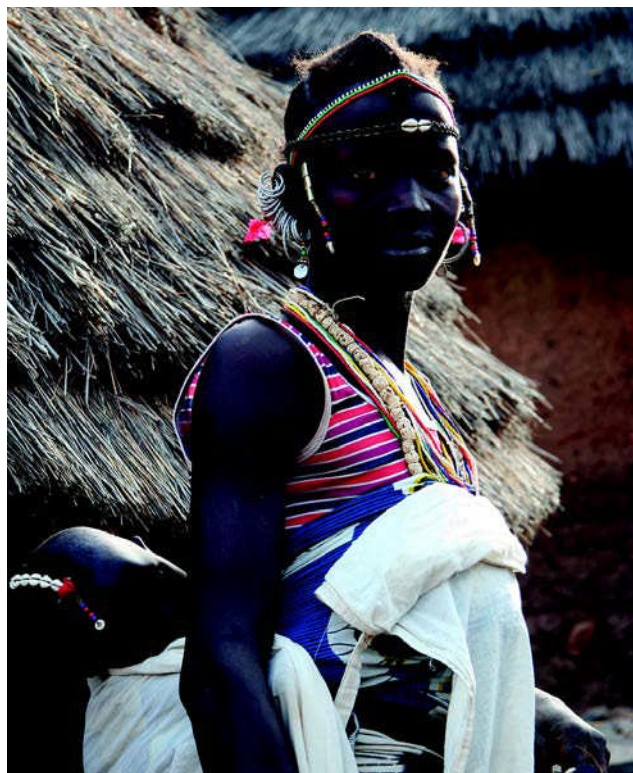

Obyvatelstvo

Národnostní a etnické složení obyvatel

Podle posledních odhadů žije v Senegalu přibližně 22 etnických skupin. Rozlišujeme tři hlavní kultury, a to africkou, muslimskou a evropskou. Jednotlivé etnické skupiny se dále dělí na podskupiny, jejichž přesný počet je složité stanovit. Kromě afrických etnik však v Senegalu žijí také menšiny původem z jiných kontinentů, významná je menšina libanonská, která se zde vytvořila v průběhu 19. století a vybudovala si výsostní postavení v obchodních záležitostech a trvá dodnes. V současnosti tato komunita čítá asi 40 000 osob a je početnější než komunita francouzská (25 000). Třetí významnou menšinou jsou překvapivě Číňané, kteří do Senegalu přicházejí od roku 2005, kdy byly obnoveny diplomatické vztahy mezi oběma zeměmi, a budují si zde významné investiční a obchodní postavení.

Wolofové

Nejpočetnější část populace Senegalu tvoří Wolofové (43,3 %). Obývají zejména severozápadní část země, včetně oblasti Dakaru, a jejich hlavní činností je zemědělství, hlavně pěstování podzemnice olejné. Jejich společnost je silně hierarchizovaná, dalo by se hovořit o kastách, nicméně africké dělení společnosti se tomuto indickému příliš nepodobá.

Pularové

Pularové nebo také Peulové či Fulbové tvoří 23,8% senegalské populace. Jsou lidmi pouště, jejichž původ není příliš jasný, pravděpodobně do Senegalu přišli z Núbie. Žijí jako nomádi v severní části Senegalu a živí se zejména pastevectvím. Zároveň jsou i symbolem bohatství, podle počtu dobytka se měří společenská prestiž.

Sererové

Sererové tvoří třetí nejpočetnější senegalské etnikum (14,7 %). Žijí v celém Senegalu, ale nejvíce v oblasti na jihozápad od Dakaru. Zabývají se zejména zemědělstvím, pěstují podzemnici olejnou a proso. I toto etnikum se dělí na „kasty“, podobně jako Wolofové, dělení ovšem není tak přísné.

Náboženství

Naprostá většina senegalské populace (96 %) se hlásí k islámu, konkrétně k jeho sunnitské větvi. Islám však není v Senegalu praktikován stejným způsobem, jako je tomu v tradičních muslimských zemích. Jedná se totiž o jeho mystickou formu nazývanou súfismus. Následovníci súfismu se dělí na příslušníky jednotlivých řádů, nazývaných taríky – ty mohou být jak sunnitské, tak šíitské. V Senegalu se většina muslimů hlásí k řádu Tidžáníja či Muridíja. V rámci řádu jsou pak jeho členové rozděleni mezi duchovní vůdce – marabuty, na nichž spočívá dědičné požehnání již od dob založení řádu. Marabuti jsou významní nejen jako činitelé náboženství, mají významnou moc v rámci celé společnosti – muslimové věří, že marabuti mají moc uzdravovat, vyrábí také posvátné amulety a vyučují své následovníky. Mezi marabuty funguje komplikovaná hierarchie a ti nejvýše postavení zastávají ve společnosti roli faktických vůdců. Je tedy patrné, že se islám silně promítá do kultury a zvyků země, při cestě do Senegalu, ať už turistické či obchodní je tedy třeba si tuto skutečnost uvědomit a respektovat dané zvyklosti.

Křesťanství

Do země samozřejmě nepřicházeli z náboženských důvodů pouze muslimové, ale také křesťané. Katoličtí misionáři sem přicházeli z Evropy v průběhu 19. století. V roce 1963 zde byl řádem benediktinů založen první klášter Keur-Moussa, který se o několik let později rozrostl o spolupráci s ženskou komunitou Služebnic chudým (Les servantes des Pauvres), jež zde začaly poskytovat lékařskou pomoc. Zároveň zde byla založena i základní škola. V roce 1968 vznikl druhý klášter, tentokrát ženský Keur Guilaye.

Tradiční africká náboženství

Tradiční africká náboženství obecně vyznávají boha jako stvořitelský princip, nicméně na rozdíl od křesťanství či islámu je pro ně bůh natolik vyvýšený, že není hoden toho, aby se lidé modlili přímo k němu. Bůh je zdrojem životadárné síly, avšak do lidských záležitostí nezasahuje. Je tedy pouze na člověku, aby žil takový život, díky němuž dosáhne posvěcení a věčného míru po smrti. Tradičně se také věří na nesmrtelnost duší a reinkarnaci, stejně jako na nadpřirozený svět obývaný anděly (maleika) a duchy (djin). Dalším významným prvkem tradičního náboženství v Africe je totemismus. Každá rodina má svůj vlastní zvířecí či rostlinný totem, který se váže k rodovému jménu. Pokud je jím například antilopa, znamená to, že nesmí tomuto zvířeti nijak uškodit či ho zabít – zajišťuje si tak totiž jeho ochranu.

Vzdělání

Mezi lety 1998 a 2008 probíhal v Senegalu program s názvem Programme Décennal de l'Education et de la Formation (PDEF) – Desetiletý program výchovy a vzdělávání, jenž byl vytvořen v rámci speciální iniciativy OSN pro Afriku. Senegalská vláda se tak rozhodla podílet na realizaci dvou bodů z Rozvojových cílů tisíciletí OSN, konkrétně na cíli č. 2: „Zajistit základní vzdělání pro všechny“ a na cíli 3: „Prosazovat rovnost pohlaví a posilovat postavení žen tak, že bude odstraněn nepoměr mezi chlapci a dívkami na prvním a druhém stupni základního vzdělávání, pokud možno do roku 2005 a do roku 2015 ve všech úrovních vzdělávání.“ Program měl za cíl celkovou reformu vzdělávacího systému v zemi a zlepšení jeho výsledků, aby tak „zpřístupnil vzdělání všem občanům země a podílel se tím na vytvoření ekonomicky silné společnosti.“ Šlo tedy jednak o zvýšení kvality výuky, ale i kapacity škol, přičemž hlavní důraz byl kladen na základní stupeň vzdělání. Gramotnost senegalské populace totiž činí 46 %.

Za tímto účelem byla na vzdělání vyčleněna významná část rozpočtu země, která byla použita na vybudování nových vzdělávacích zařízení, zejména na venkově, na zkvalitnění výuky, ale také na zaměstnání vyššího počtu pedagogů.

Hospodářství

Senegal je z ekonomického hlediska jednou z nejlépe se rozvíjejících zemí v západoafrickém regionu. Jeho hospodářství se podařilo silně oživit v roce 1994, kdy vláda přikročila k 50 % devalvaci měny. Primárním sektorem v Senegalu je zemědělství, pracuje v něm více než 70 % obyvatel. Musejí se však potýkat s nepředvídatelnými faktory, jako jsou klimatické změny či útoky kobylek. Druhým nejdůležitějším zdrojem peněz ze zahraničí je cestovní ruch. V rámci západní Afriky patří Senegal na první místo v návštěvnosti. Jeden z nejsilnějších hospodářských růstů v Africe se odehrál v Senegalu v letech 2014 až 2019, bohužel kvůli koronavirové krizi se růst zase v roce 2020 propadl, nejvíce ovlivněná odvětví byl cestovní ruch a vývoz. V západní Africe se Senegal řadí na páté místo zemí s největší ekonomikou.

Jazyky

Úředním jazykem je francouzština.

Kuchyně – jídla

Senegalská kuchyně je považována za jednu z nejchutnějších a nejrozmanitějších z celé západní Afriky. Byla ovlivněna gastronomií francouzskou, portugalskou a mnoha etnických skupin. Jelikož se Senegal nachází v blízkosti Antlatského oceánu, ryby jsou zde velmi důležité. Doplnují je maso kuřecí, jehněčí, hovězí, hrách a vejčeka. Ochutnáte zde ale také arašídy, kuskus, rýži, sladké brambory, čočku, fazole a různé druhy zeleniny. Maso a zelenina jsou nejčastěji dušeny nebo marinovány v bylinkách a koření, poté servírovány s rýží, kuskusem nebo chlebem.

V Senegalu najdete různé recepty podle geografických oblastí. Každý region má své vlastní speciality, ale většina jídel je konzumována po celé zemi. Zde je přehled některých z nejvíce konzumovaných jídel a dezertů:

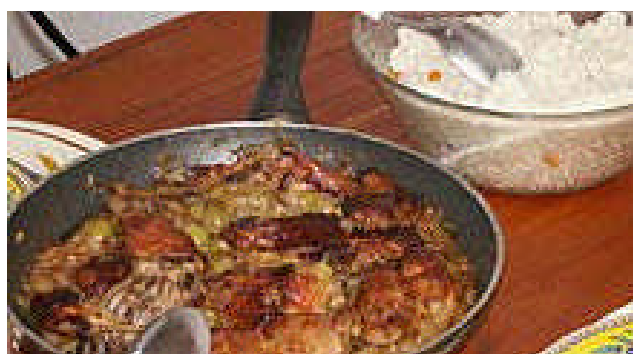
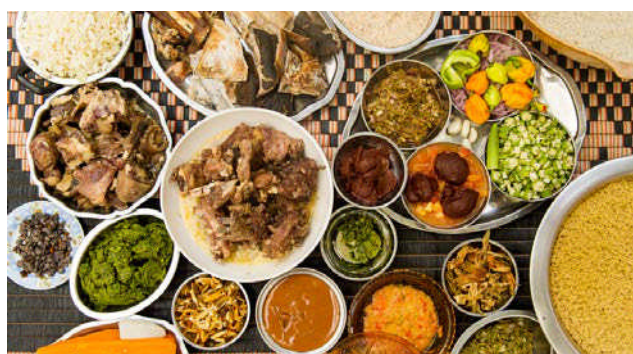
Thieboudienne je národní jídlo (výraz doslovně znamená „rýže s rybou“). Jedná se o směs čerstvých ryb a rýže vařené se zeleninou (dýně, zelí, mrkev, lilek) petrželí, rajčatovým protlakem, paprikou, česnekem a cibulí. Existují dvě varianty: červené thiéboudieune (nejznámější) – rýže vařená s rajčaty, někdy doprovázená omáčkou s názvem Souwer.

Skládá se z malých kuliček smažené ryby vařené v omáčce z rajčete a cibule. Bílé thiéboudieune – bílá rýže se šlehanou omáčkou vyrobenou z listů šťovíku Guinea.

Plněné parmice Saint-Louis jsou specialitou St Louis. Jedná se o komplikovaný recept, připravovaný při zvláštní příležitosti. Ryba plněná masovou směsí, podávaná se zeleninou a omáčkou.

Caldou (nebo Kaldou) ryba připravovaná na palmovém oleji se zeleninou, rýží a omáčkou z limetky.

Kuřecí Yassa je pokrm z marinovaného kuřecího masa s cibulí, šťávy z limetek několika kapek octa a arašídového oleje. Je podáván s bílou rýží. Yassa může být také připravena z masa skopového nebo ryb.

Salte Bassi je kuskus podávaný s kuličkami skopového masa, bramborami, fazolí, zelím, mrkví, ale i rozinkami nebo datlemi, polité rajčatovou omáčkou. Jedná se o recept ze severní Afriky.

Dezerty jsou obvykle mléčné. Mezi ně patří: knedlíky z prosa s mlékem nebo tvarohem, jáhly s rozinkami, tvarohem nebo jogurtem, kokosový pudink s jablky, koblíhy, jemné granule prosa nebo pšenice vařené v páře spolu s tvarohem nebo jogurtem a ochucené kořením (muškátový oříšek, vanilkový cukr) posypané kousky ovoce, rozinkami, strouhaným kokosem, vynikající sladké pečivo.

Nápoje:

mléko, čerstvé ovocné šťávy, šťáva z květů ibišku vody, cukru, máty, šťáva ze zázvoru, káva Touba je nápoj s příchutí pepře Guinea, zelený čaj z Číny s lístky máty

Jelikož jsou Senegalci muslimové, alkohol většinou nekonzumují i přesto jsou producenty piva. Pivo je velmi populární. Nejpopulárnějším pivem je Gazelle. Na východě jsou vyráběny piva z prosa.

Palmové víno je většinou konzumováno v Casamance, někdy je popisováno jako „alkohol chudých“.

Kuchyně – stolování

Po jídle si můžete vychutnat kávu – ahwa. Pije se velice sladká a možná vám bude připadat trochu zvláštní. Přidává se do ní totiž koření kardamom. Pokud byste chtěli vyzkoušet místní čaj, připravte se, že dostanete většinou černý nebo s lístkem čerstvé máty. Opravdu výborný je čaj z ibiškových květů – karkade. Pije se horký i studený. Nejoblíbenější místní pivo je Stella local, z vín je to červený Obélisque a z bílých Giannaclis.

Africká kultura je obecně Evropanům velmi vzdálená. Je to patrné z odlišného uspořádání životních hodnot, jiných společenských pravidel a zvyklostí. Lidé, kteří do Afriky přijíždějí, nezdědka prožívají kulturní šok. Velmi důležitým prvkem společnosti je v Senegalu rodina – rodinné vztahy jsou rozsáhlé a spletité. S tím souvisí i to, že celá rodina spoléhá na ty členy, kteří jsou nějakým způsobem úspěšní, mají dobrou práci. Očekává se, že takový člověk bude rodinu samozřejmě živit, ale také že se bude snažit zajistit práci svým příbuzným. Zaměstnávání rodinných příslušníků je tedy v zemi naprosto běžným jevem a dochází k němu i na těch nejvyšších místech.

Postavení ženy

Většinovým náboženstvím v Senegalu je islám. Ženy zde však mají poměrně svobodné postavení. Není sice příliš obvyklé, aby žena chodila někam sama, bez dalších příbuzných, a to zejména v noci, nicméně není jí to zakazováno. Ženy se tedy v Senegalu mohou zapojovat do všech úrovní společensko-ekonomického života, například v odvětví obchodu s ovocem a zeleninou mají ženy monopolní postavení. Podobně je tomu i v oblasti financí, konkrétně spoření. Stejně jako v ostatních afrických zemích, i zde existuje systém nazývaný Tontine. V rámci tohoto systému odevzdává pravidelně každá matka předem stanovenou částku a shromážděné peníze se poté přerozdělí jedné či více rodinám z dané vesnice. Díky tomu

mohou pomoci těm rodinám, které nemají peněz dostatek. Není také výjimkou, že žena zastává významné funkce jako poslankyně či ministryně.

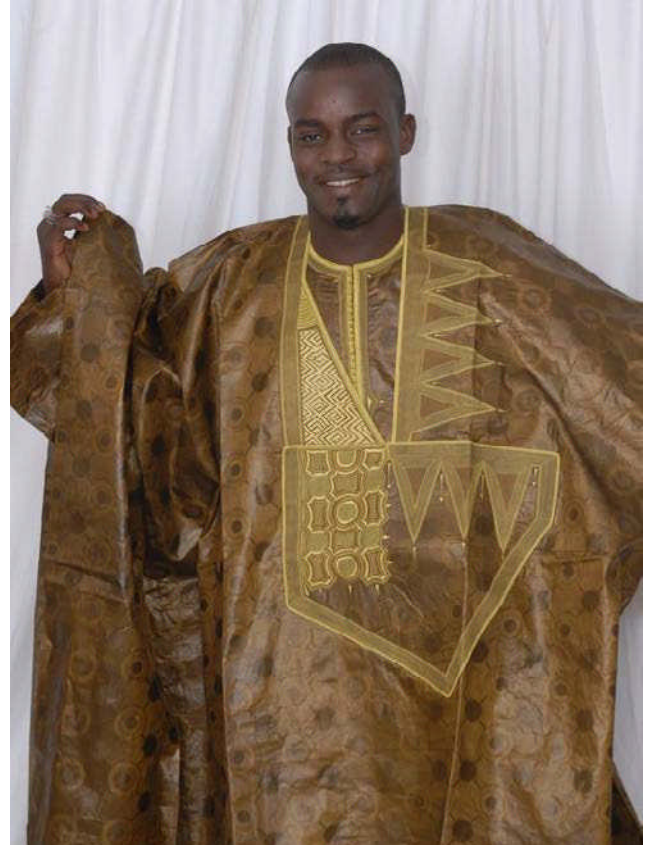
V senegalské společnosti je žena uznávána, a to zejména jako matka, protože je to ona, kdo předává hlavní hodnoty dalším generacím. Ženská obřízka je v Senegalu nyní zakázána, nicméně názor na ni není jednotný a na vesnicích je stále velmi běžná, odhaduje se, že ji podstoupí čtvrtina senegalských dívek, a to zejména z etnik Pularů a Tukulerů ve východní části země.

Tradiční oděv

Tradičním oděvem pro muže, ženy i děti je tzv. bubu (francouzsky boubou). Jedná se o dlouhou, volnou tuniku, s výstřihem do V, která je buď pod kolena, nebo zakrývá nohy až na zem. Při slavnostních příležitostech se obléká tzv. velké bubu, jež se skládá ze tří částí: spodní tuniky s dlouhým rukávem, širokých kalhot a svrchního pláště bez rukávů. Ženy nosí navíc šál, kterým mají zakrytou hlavu a vlasy – typicky je ve stejné barvě i materiálu jako celé bubu. Navzdory islámu, který má v zemi velký vliv, se zde ženy většinou nezahalují, nicméně zahalené ženy lze běžně potkat.

Nošení šátku na hlavě má v Senegalu původ v tradičním náboženství – říká se, že pro vdanou ženu je naprosto nutný, protože ji chrání od zlých sil. Zároveň ho ženy vnímají jako symbol váženosti.

Státní svátky a obvyklá pracovní doba

Civilní svátky

- 1. 1. – Nový rok
- 4. 4. – Den nezávislosti
- 1. 5. – Svátek práce
- 8. 3. – Den žen
- 23. 8. – Den Senegalských střelců

Křesťanské svátky v roce 2023

- 10. 4. – Velikonoce
- 18. 5. – Nanebevstoupení Páně
- 29. 5. – Svatodušní pondělí
- 15. 8. – Nanebevzetí Panny Marie
- 1. 11. – Svátek všech svatých
- 25. 12. – Boží hod vánoční

Muslimské svátky v roce 2023

(možná denní odchylka v závislosti na viditelnosti měsíce)

- 23. 3. – Začátek postního měsíce ramadánu
- 21. 4. – Id al-fitr (též Korité, zakončení postního měsíce ramadánu)
- 28. 6. – Tabaski (Aid el Kebir, též Aid el Adha, svátek obětí)
- 28. 7. – Ašura
- 3. 9. – Magal de Touba (odchod zakladatele bratrstva muridů do exilu)
- 27. 9. – Mouloud (Gamou, též Aid el Mouloud, narození Proroka)

Obvyklá pracovní a prodejní doba

V Senegalu funguje evropský model týdne, tj. víkend v sobotu a neděli, zároveň však nelze na tento režim spoléhat – obyvatelé často, zejména na venkově, dodržují původní muslimský týden a víkend mají v pátek a sobotu. S pracovním setkáním či otevírací dobou v pátek odpoledne, tj. po velké modlitbě, lze počítat jen omezeně a po předběžné domluvě. Některé úřady fungují v pátek jen do 13.00, a to s polední přestávkou, cca od 9.00 do 12.00 a od 14.00 do 16.00. Banky mají otevřeno většinou od pondělí do pátku od cca 8.00 do cca 16.00. Obchody často respektují klimatické poměry v zemi a zachovávají polední přestávku – otevřeno mají od 9.00 do 12.00 a od 16.00 do 19.00.

Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty

Senegal je muslimská země, kde je třeba dodržovat základní principy respektu vůči náboženským hodnotám. Během rozhovoru s obchodními partnery je třeba se vyhýbat tématu náboženství a politiky, naopak jako projev slušnosti může být vnímán dotaz na zdraví rodiny, dětí – především, pokud partner sám pozve cizince do svého domu, což je gesto, které otevírá možnost komunikace i v osobnější rovině. Senegalci jsou celkově velmi pohostinní, ocenění zájem o svou zemi, jsou ochotni zmínit i politické aspekty. Ačkoli je Senegal muslimskou zemí, žena má poměrně samostatné postavení a pravděpodobně se před cizincem nebude ukrývat, a naopak se aktivně zapojí do diskuse.

Zdravotní péče

Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU.

V Dakaru existují soukromá zdravotní střediska a nemocnice na velmi dobré úrovni. Poplatky za lékařská vyšetření i hospitalizaci jsou vysoké. Ve vnitrozemí je úroveň lékařských zařízení naopak ve velmi špatném stavu. Pro české cestovatele je zdravotní pojištění, včetně uzavření pojistky pro případnou repatriaci (v případě vážného onemocnění), nezbytné.

Očkování proti žluté zimnici není povinné, avšak je vysoce doporučováno, stejně jako očkování proti žloutence A a B, meningitidě a břišnímu tyfu. Pro krátkodobější pobyt se též doporučuje používání antimalarik. Výskyt malárie je nejčastější od června do listopadu a je dobré používat repelenty a moskytiéry. Před cestou je vhodné se poradit s lékařským specialistou.

V souvislosti s občasným výskytem některých infekčních onemocnění důrazně doporučujeme dodržování základních hygienických pravidel při cestování v Senegalu – zejména pití nezávadné, tj. hygienicky balené nebo převařené vody, požívání ovoce a zeleniny, které je možno zbavit slupky, důkladnou tepelnou úpravu veškerých potravin a vyloučení stravy, o jejíž nezávadnosti je možno pochybovat (např. kostky ledu do nápojů či zmrzliny apod.).

Zdravotní pohotovost:

SOS Médecins: +221 33 889 15 15

„SUMA“: +221 33 824.24.18

Nejvýznamnější zdravotnická zařízení:

Hôpital Principal de Dakar: +221 33 839 50 50

Clinique privée de la Madeleine: +221 33 889 94 70

Institut Pasteur: +221 33 839 92 00

Clinique Casahous: +221 33 889 72 00

Clinique du Cap: +221 33 889 02 02

Kontakty na úřady

Zastupitelské úřady

Ambassade de la République tchèque
 Angle Rue Maunoury et Rue Le Blanc,
 Dakar - Plateau, B.P. 6474
 Sénégal
 tél.: +221 33 821 45 76
 e-mail: dakar@embassy.mzv.cz
[https://www.mzv.cz/dakar/cz/o_
 velvyslanectvi/index_1.html](https://www.mzv.cz/dakar/cz/o_velvyslanectvi/index_1.html)

Důležitá telefonní čísla v teritoriu

Policie 17
 Hasiči 18
 Policie v Dakaru + 221 33 823 71 49/
 33 823 25 29
 Četnictvo +221 33 800 20 20
 (Pohotovostní služby fungují pouze
 ve větších městech.)

Slovníček

Česky	Francouzsky
Dobrý den	Bonjour
Dobrý den. Jmenuji se... a jsem z České Republiky.	Bonjour. Moi, je m'appelle... et je suis de la République Tchèque.
Mluvíte česky?	Est-ce que vous parlez tchèque?
Nerozumím vám, nemluvíme francouzsky.	Je ne comprends pas, je ne parle pas français.
Můžete to zopakovat, prosím?	Vous pouvez le répéter s'il vous plaît.
Rozumím dobře.	Je comprends bien.
Dobrý den./Dobrý večer.	Bonjour/Bonsoir
Ahoj	Salut
Těší mě.	Enchanté(e)
Těší mě, že vás poznávám.	(Je suis) Enchanté de faire votre connaissance.
Dovolte, abych vám představil paní/pana...	Permettez-moi de vous présenter madame/ monsieur ...
Jak se máte? – Velmi dobře, děkuji.	Comment allez-vous?/Très bien, merci.
Na shledanou./Dobrou noc./Ahoj	Au revoir/Bon nuit
Šťastnou cestu!	Bon voyage
Ano/ne	Oui/Non
Dobře, souhlasím.	Bien, d'accord.
Jistě, samozřejmě	Bien sûr, évidemment
Nesouhlasím.	Je ne suis pas d'accord
Prosím (o něco)	S'il vous plait.
Prosím (v poděkování)	Je vous en prie.
Děkuji!/Mockrát děkuji, pane (paní).	Merci./Merci beaucoup Monsieur/Madame.
Ne, děkuji.	Non, merci.
Není zač.	Pas de quoi. (De rien)
Pardon!/Excusez-moi.	Promiňte!/Omluvte mě.

Zajímavá místa

Dakar

Dakar je hlavním a největším městem Senegalu. Nachází se na Zeleném mysu, na pobřeží Atlantského oceánu. Vzhledem k tomu, že leží na západním okraji Afriky (je nejzápadnějším městem Afriky), je výhodným výchozím bodem pro trans-atlantický a evropský obchod. Tento fakt jistě přispívá k tomu, že Dakar je nejvýznamnějším přístavem regionu a hlavním administrativním centrem státu, sídlem senegalského národního shromáždění a senegalského prezidentského paláce.

Pikine

Pikine se nachází 15 km od hlavního města Dakaru a je nejlidnatějším městem Senegalu. Jedná se o nové město, založené v roce 1952. Pikine je známou zemědělskou oblastí. Pěstuje se zde ovoce (datle, melouny, jahody) a zelenina. Město žije také z produkce květin a rybolovu. Většinu produktů prodávají místní lidé na okolních městských trzích.

Saint-Louis

Významný senegalský přístav Saint-Louis byl založen Francouzi v 17. století, svůj název získal na počest francouzského krále Ludvíka XIV. Mezi léty 1875 a 1902 byl hlavním městem nejprve Senegalu a poté Francouzské Západní Afriky. Na úzkém ostrově v ústí řeky Senegal se nachází srdce tohoto města s charakteristickou koloniální architekturou.

Ta spolu s jeho pravidelným plánem, umístěním na ostrově a systémem přístavišť, dává Saint-Louis výrazný vzhled a identitu, díky čemuž je město zahrnuto do Seznamu světového dědictví UNESCO.

Ostrov Gorée

Gorée je jednou z 19 čtvrtí senegalského hlavního města Dakaru. Od pevniny je ostrov vzdálen pouhé 2 km. Svou rozlohou 0,182 km² a počtem obyvatel 1680 je nejmenší městskou částí Dakaru. Díky své bohaté historii je zapsán na Seznamu světového dědictví UNESCO.

Dnes je ostrov Gorée hojně navštěvovaným turistickým místem. Slavným se stal díky rozsáhlému obchodu s otroky. Ve skutečnosti zde ale bylo obchodováno s menším množstvím otroků než v severněji položeném Saint-Louis nebo v Gambii. Tato domněnka byla potvrzena v roce 1959 profesorem africké historie na Sorboně Raymondem Maunym. Je pravděpodobné, že z ostrova Gorée nebylo transportováno více než pár stovek otroků ročně.

Prvními Evropany, kteří vstoupili na ostrov, byli Portugalci v roce 1444. Využívali jej jako hřbitov a postavili zde malou kapli. Až do roku 1664, kdy se ostrov dostal krátce pod nadvládu Velké Británie, se u moci postupně vystřídal Portugalcko a Nizozemsko. Ostrov byl pojmenován Nizozemci podle nizozemského ostrova Goeree. Od roku 1677 nad územím Senegalu, včetně Gorée, získala kontrolu Francie a svůj vliv v oblasti si udržela až do roku 1960, kdy získal Senegal nezávislost. Během několika válek mezi Francií a Velkou Británií v letech 1677 až 1815 se ostrov dostal i pod nadvládu Britů. V 18. a 19. století byl ostrov domovem komunit francouzsko-afrických kupců. Tyto komunity byly specifické rolí žen, označovaných signares. Signares postupně na ostrově vytvořily vládnoucí šlechtu a měly v rukou lodě i majetek. Francie byla první zemí na světě, která zakázala otrokářství. Stalo se tak během Francouzské revoluce v únoru 1794 a obchod s otroky ze Senegalu ustal. Nicméně v květnu 1802 Napoleon obchod s otroky obnovil pod nátlakem majitelů cukrových plantáží ve francouzských provinciích v Karibiku. V roce 1815, kdy se Napoleon znovu dostal k moci, bylo otroctví definitivně zrušeno ve snaze navázat kontakty s Velkou Británií, která zrušila otroctví v roce 1807. Všeobecné volební právo bylo pro obyvatele ostrova Gorée uzákoněno v roce 1872, kdy se ostrov stal samosprávnou oblastí s voleným starostou a městskou radou. Blaise Diagne, první africký poslanec zvolený do francouzského Národního shromáždění, se narodil právě na ostrově Gorée.

V roce 1940 se ostrov Gorée stal součástí Dakaru a od roku 1978 je zapsán na Seznamu světového dědictví UNESCO.

Nejznámější stavbou na ostrově je Dům otroků (francouzsky Maison des esclaves), který zde postavili Nizozemci v letech 1780–1784. Tato budova je jednou z nejstarších na ostrově a dnes slouží jako muzeum ukazující hrůzy transatlantického obchodu s otroky. Tato budova sloužící k obchodu s otroky byla poslední svého druhu postavená na ostrově. První byla postavena už v roce 1536 portugalskými osadníky. Všechny domy situované na ostrově Gorée, dokonce i současná fara, byly bývalé otrokářské domy. Cely pro otroky byly velké jen 2,6 m x 2,6 m a vešlo se do nich 15 až 20 mužů, kteří seděli zády ke zdi a byli spoutáni okolo krku a paží. Mezi nohama a rukama jim visely velké železné koule.

Otroci v celách čekali až tři měsíce, než byli z ostrova na lodích odvezeni. O tom, kam otroci poputují, rozhodovali kupci. Muži byli většinou odváženi do Louisiany v USA, ženy do Brazílie či na Kubu a děti na Haiti nebo do západní Indie.

Saly

Saly je přímořské letovisko, situované jižně od Dakaru. Je považováno za hlavní senegalské turistické centrum. Původně se jednalo o portugalskou osadu. Místní ekonomika je spojena s cestovním ruchem. Najdete zde resorty, noční kluby, bary, restaurace, typické řemeslné obchody, nabídku vodních sportů, realitní kanceláře jsou zde k dispozici turistům. Pláže Saly představují novou turistickou oblast, která se nachází v centru letoviska. Kromě úžasných pláží zde najdete malý přístav nebo golfové hřiště.

S tímto místem je spojena také typická řemeslná výroba. Turisté rádi obdivují místní náhrdelníky, náramky, ozdoby, keramiku, dřevěné sochy, masky, africké židle nebo místní hudební nástroje. V malých stáncích zde obchodníci nabízejí typické senegalské oblečení a barevné tkaniny.

La Somone

Letovisko La Somone je o něco klidnější než Saly. Tato turistická oblast se nachází zhruba sedmdesát kilometrů od Dakaru, v její blízkosti se rozprostírají laguny. Jedná se o chráněnou oblast, kde žije několik druhů ptactva. I zde místní žijí především z turismu.

